

КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ НАУК

Культурно-мистецька політика в Україні

Освітній ступінь	магістр	Курс	2
		Семестр	4
Спеціальність	034 «Культурологія»		
Освітньо-наукова програма	«Музична Культурологія»		
Статус	Вибіркова	ECTS	4
		Годин	120
		Лекції	20
		Семінари	20
		Самостійна робота	80
Форми контролю	залік		

Інформація про викладача

ПІБ	Луковенко І. Г. кандидат історичних наук, в.о. доцента
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=6Pcnju0AAAAJ&hl=ru
e-mail	Plukovenko1981@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Специфікою вузівського курсу є те, що в ньому, по-перше, окреслюються основні проблеми правового забезпечення культурної діяльності в Україні і державного управління у цій сфері, аналізується стан найбільш важливих, з точки зору суспільного розвитку та курсу євроінтеграції галузей української культури, визначаються перспективні напрями державної культурної політики, і, по-друге, аналізуються найбільш важливі аспекти культурних політик Європейського Союзу та України, і на цій підставі аналізу визначаються їх спільні пріоритети.

Метою курсу є розкриття студентській молоді сутності культурно-мистецької політики в Україні як багаторівневої сфери діяльності державних органів з визначенням національних пріоритетів у функціонуванні культурно-мистецької сфери.

Завдання курсу:

- залучення студентів до осмислення наукових засад формування культурно-мистецької політики;

- розкриття головних принципів і пріоритетів у діяльності держави щодо розвитку культурної сфери;
- вивчення найважливіших категорій культурної політики;
- усвідомлення складових механізму функціонування суб'єктів культурної діяльності;
- ознайомлення із станом законодавчого забезпечення культурно-мистецької сфери;
- знайомство з міжнародним досвідом культурної політики Європейського Союзу;
- показ перспектив презентації української культури в Європі та міжнародної співпраці в цій сфері.

Об'єктом курсу є культурно-мистецька політика в Україні, її сучасний стан та перспективи розвитку.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтеграції для розв'язання суспільно-значимих проблем.

ПРН 2. Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.

ПРН 3. Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки.

ПРН 4. Популяризувати професію культуролога, дотримуючись етичних принципів.

ПРН 5. Організовувати та підтримувати комунікації з органами влади, науково-дослідними установами, інформаційно-аналітичними службами, засобами масової інформації з питань культури.

ПРН 6. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних питань, презентації результатів дослідження та проектів.

ПРН 7. Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.

ПРН 8. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання складних задач і практичних проблем культурного розвитку суспільства.

ПРН 9. Організовувати й управляти діяльністю закладів культури та відповідними структурними підрозділами підприємств і установ.

ПРН 10. Мати навички вироблення та ухвалення рішень з управління закладами та установами культури чи відповідними структурними підрозділами у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах

ПРН 11. Мати навички організації та керівництва професійним розвитком осіб та груп у галузі культури.

ПРН 12. Збирати, аналізувати та оцінювати емпіричні факти та здійснювати їх інтерпретацію у відповідності до сучасних теоретичних уявлень відповідного напрямку культурології.

ПРН 13. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки.

Компетентності:

Інтегральна - здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

Загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
5. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети
6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
7. Здатність до пошуку, опрацюванню та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність проведення досліджень та викладання на відповідному рівні.

Фахові:

2. Здатність оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.
3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права та свободи людини.

4. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.
5. Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури представників громадськості.
6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.
7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.
8. Здатність організовувати роботу та здійснювати керівництво закладами культури, а також відповідними структурними підрозділами підприємств і установ, враховуючи економічні, законодавчі й етичні аспекти.

Предметом навчальної дисципліни виступає вивчення сучасної динаміки і механізму реалізації культурної діяльності органами державної влади.

Студент **повинен знати:**

- базові категорії поняття курсу;
- сутність, принципи і пріоритети культурно-мистецької політики;
- законодавче забезпечення культурної діяльності;
- основні складові процесу реалізації культурно-мистецької політики.

Студент **повинен вміти:**

- визначити місце культурно-мистецької політики як складової частини державної політики;
- визначити роль суб'єктів та їх роль у культурній діяльності;
- розкривати сутність культурно-мистецької політики як багатоаспектної діяльності;
- показати значення менеджменту у підвищенні ефективності функціонування культурної сфери українського соціуму;
- показати місце культурно-мистецької політики в інтеграції національної культури в європейський культурний простір.

Навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує знання з інших освітніх і наукових галузей: філософія та естетика, культурологія, мистецтвознавство. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дана навчальна дисципліна тісно пов'язана з іншими предметами як фундаментального (культурологічного, музикознавчого) циклу, так і з предметами соціально-гуманітарного циклу: «Мистецтво як естетичний феномен», «Еволюція художніх стилів в мистецтві», «Мистецтво медіакультури в світовому художньому просторі», «Новітні тенденції сучасної культурології», «Історія світових культурологічних вчень», «Тенденції розвитку сучасного оперного театру», «Українська музична культура ХХ ст. », «Музика у світовій культурі ХХ-ХХІ ст.», «Синтез мистецтв у світових культуротворчих процесах: історія і сьогодення», «Методологія музичної культурології».

Отримані практичні навички та засвоєні теоретичні знання під час вивчення навчальної дисципліни можна використовувати в подальшому під час опанування навчальних дисциплін: «Педагогічна практика», «Культурологічна педагогіка вищої школи». На рівні аспірантури курс може стати засадничим для таких дисциплін як «Комунікативні компетентності музиканта: психолого-педагогічний контекст», «Філософія культури», «Естетичні парадигми сучасності», «Методологічні засади сучасного філософського знання: концепції, напрями, персоналії» та інших.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, месенджер, Viber та Zoom. Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації для лекційних та практичних занять), музичні інструменти тощо.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Google meet, Zoom.

Перелік тем

Тема 1. Культурно-мистецька політика України та її складові. Принципи та пріоритети культурно-мистецької політики. Види суб'єкти та об'єкти культурно-мистецької політики

Тема 2 Міжнародний досвід здійснення культурної політики та міжнародне співробітництво

Тема 3. Законодавче забезпечення культурно-мистецької політики в Україні

Тема 4. Базова мережа закладів культури і мистецтв

Тема 5. Державний менеджмент (управління), як владний механізм впровадження культурно-мистецької політики

Тема 6. Культурно-мистецька освіта. Наукове забезпечення культури і мистецтва

Тема 7. Регіональна політика. Підтримка розвитку культур етнічних груп України.

Тема 8. Мовна політика.

Тема 9 Релігійна політика в Україні

Тема 10. Охорона культурної спадщини, як один з пріоритетних напрямів державної культурної політики в Україні

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, диспут, презентація

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Методи контролю

- Семінарські заняття;
- тематичні та модульні форми контролю;
- підсумковий контроль (залік).

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	20
2.	Реферат за обраною тематикою	10
3.	Презентація досліджень за обраною тематикою	10
4.	Відвідування лекцій	10
	Підсумкова контрольна робота	...
5.	Залік	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

A («Відмінно»): 90-100 балів. Відповідь побудована на рівні самостійного творчого мислення на основі ґрунтовного знання проблеми, що висвітлюється; основних понять та категорій, що стосуються економічного аналізу, грамотне, логічно-послідовне викладання матеріалу, вміння робити узагальнення та висновки.

B («Добре»): 82-89 балів. Студент твердо знає програмний матеріал, грамотно і по суті, з елементами творчого пошуку, висловлює його, не допускає істотних неточностей, відповідаючи на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і завдань.

C («Добре»): 74-81 балів. Правильна відповідь побудована на рівні самостійного мислення, розуміння студентом основних закономірностей викладання навчального матеріалу. Допускаються окремі незначні помилки та неточності у висвітленні неосновних аспектів проблеми.

D («Задовільно»): 64-73 балів. В цілому правильна відповідь на рівні репродуктивного мислення. Допускаються недостатньо правильні формулювання, окремі незначні помилки у висвітленні основних аспектів проблеми, незнання студентом другорядних понять і категорій.

E («Задовільно»): 60-63 балів. Студент знає тільки основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає у відповідях неточності, недостатньо правильно формулює основні закони і правила, стикається з труднощами при виконанні практичних завдань.

FХ («Незадовільно з можливістю повторного складання»): 35-59 балів. Неправильна відповідь на питання. Допущені значні помилки, що мають принципове значення в оцінці і розумінні явищ та фактів.

F («Незадовільно з обов'язковим повторним курсом»): 0-34 балів. Незнання більшості понять і категорій економіки підприємства. Неспроможність студента аналізувати матеріал, робити узагальнення та висновки, неправильна відповідь на питання.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Позааудиторні заняття

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах тощо.

Рекомендована література

1. Абрамова, Д. Правове регулювання державної мовної політики у сфері захисту прав національних меншин. *Геополітика України: історія і сучасність* : зб. наук. пр. / ред. кол.: І. В. Артьомов (голов. ред.) та ін. Ужгород : ДВНЗ "УжНУ", 2019. №Вип. 1 (22). С. 226-261.
2. Ажнюк Б. Мовна політика: європейські критерії і Україна. *Українське мовознавство. Київський національний університет ім. Т. Шевченка*. Київ., 2019. № 1 (49). С. 9-31.
3. Аналітичний звіт «Стан та перспективи розвитку соціокультурної інфраструктури в ОТГ» URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/504/2.pdf>
4. Антонюк О. В. Основи етнополітики: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: МАУП, 2005. 432 с.
5. Антонюк О. В. Менеджмент культурно-мистецької сфери. *Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*. Київ, 2011. № 2. С. 104-110.
6. Антонюк О. В. Українська діаспора як чинник формування національної пам'яті в Україні. *Культурологія*. Київ, 2015. № 4 (29). С.102-110.

7. Безгін О. І. Культурна політика та мистецька освіта: моделювання процесів. Київ : Інститут культурології, 2013. 176 с.
8. Богдан О., Деякі аспекти культурних практик і культурної інфраструктури України: результати всеукраїнського опитування (за даними Київського міжнародного інституту соціології). Одеса: ВГО «Асоціація сприяння самоорганізації населення», 2019. 75 с.
9. Борисенко Д.В. Державна політика у сфері культури: її сутність та особливості реалізації. *Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр.* Харків : Вид-во ХарPI НАДУ “Магістр”, № 4 (59). 2017. С. 123-131.
10. Валевський О.Л. Культурна політика в Україні в умовах економічної та соціальної нестабільності. Київ.: ПрАТ “ВНЗ “Міжрегіональна Академія управління персоналом”, 2021. № 1 (26). Лютий 2021. С. 30-41.
11. Возняк Г. В., Жеребило І. В. Особливості функціонування та проблеми розвитку сфери культури та мистецтва в умовах реформи публічних фінансів. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України* : зб. наук. пр. / ДУ "Ін-т регіон. дослідж. ім. М. І. Долишнього НАН України". Львів. 2019. Вип. 6(140). С. 26-32.
12. Грушина А. І. Моделі фінансування закладів культури і мистецтва: міжнародний досвід. *Економіка і менеджмент культури*. Київ : 2015. № 2. С. 85–91.
13. Гуральник Н. П. Історія музичної освіти України: курс лекцій для студентів музичних спеціальностей ВОЗ мистецького спрямування. 2-е вид., виокремлено та конкретизовано історичний дискурс. Київ: вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. 31 с.
14. Доманська О. А. Україна і міжнародне культурне співробітництво. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. Київ : 2014. № 3. С. 28-33.
15. Каріх І. Культурна політика як інструмент політики національної безпеки України. *Evropský politický a právní diskurz*. 2017. Sv. 4, Vyd. 2. С. 136-140.
16. Киричук О. Вдосконалення механізмів фінансування культурномистецької діяльності в Україні. *Ефективність державного управління* : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Львів. регіон. ін-т держ. упр. Львів: ЛРІДУ НАДУ. 2018. № 14/15. С. 277-285.
17. Комаровська О.А., Просіна О.В. Мистецька освіта: вектори реформування. *Вісник НАПН України*. Київ : Педагогічна думка, 2020. № 2(1). С. 1-6.
18. Кузьмук О. В. Зарубіжний досвід взаємодії держави з підприємницькими структурами сфери культури. Аналітичні записки Відділу соціокультурних та етнонаціональних досліджень. URL: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/February/2.htm>
19. Олексюк О.М., Тушева В.В. Методологія наукових досліджень у галузі мистецтвознавства та музичної педагогіки : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 176 с.
20. Посібник Центр культурних послуг у територіальній громаді/ Петраков Я., Кулініч М., Чмир О., Копил О., Остапенко П., Остапенко Д./ Проект «Центри культурних послуг, як інструмент згуртованості громади», Міністерство культури та інформаційної політики України, Товариство дослідників України Київ: 2022. 296 с.
21. Рожок В. І. Музична освіта в Україні на межі століть: реалії, проблеми, перспективи. *Часопис національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*: Наук. журнал, Київ : 2009. № 1(2). С. 3-15.
22. Соціальна і гуманітарна політика: підручник / [авт. кол.: В.П. Трошинський, В.А. Скуратівський, М.В. Кравченко та ін.]; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трошинського. К.: НАДУ, 2016 792 с
23. Тихончук Л. Х., Чубок Т. О. Ефективність публічного управління у сфері культури в умовах децентралізації (на прикладі Рівненської області). *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія «Економічні науки»*. зб. наук. праць. Рівне : НУВГП, 2021. Випуск 3 (95). С. 146-1

25. Філіна Т.В. Культурна політика держави в системі забезпечення культурних потреб людини. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки» : за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences»*, 22 жовтня 2021 р. ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна), ТОВ «International Centre Corporate Management» (Відень, Австрія). № 9. жовтень, 2021. С. 444-448
26. Фоменко С.В. Формування культурної політики у контексті впровадження угоди про асоціацію Україна-ЄС. *Інвестиції: практика та досвід*. Миколаїв : Чорноморський державний університет імені Петра Могили, ТОВ «ДКС Центр». № 11. 2015. С. 82-86.
27. Черкасов В.Ф. Основи наукових досліджень у музично-освітній галузі : [підручник]. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, Харків : ФОП Озеров, 2017. 316 с.

Інформаційні ресурси

1. Кабінет міністрів України (офіційний сайт) - <https://www.kmu.gov.ua/>
2. Міністерство культури та інформаційної політики України (офіційний сайт) - <https://mcp.gov.ua/>
3. Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти (офіційний сайт) - <https://arts.gov.ua/>
4. Український інститут національної пам'яті УІНП (офіційний сайт) - <https://uinp.gov.ua/>
5. Державна служба України з етнополітики та свободи совісті (офіційний сайт) - <https://dcss.gov.ua/>
6. Державна інспекція архітектури та містобудування України (офіційний сайт) - <https://diam.gov.ua/>
7. Національна комісія зі стандартів державної мови (офіційний сайт) - <https://mova.gov.ua/>
8. Закон України «Про культуру» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>
9. Закон України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/317-19#Text>
10. Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3005-20#Text>
11. Закон України «Про охорону культурної спадщини» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
12. Закон України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14#Text>
13. Деякі питання діяльності Міністерства культури та інформаційної політики (Постанова КМУ). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/885-2019-%D0%BF#Text>
14. Про затвердження Положення про мистецьку школу (Наказ МКП) - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1004-18#Text>